

Python (#1)

Nemanja Maček

- Kraljevski piton (*Phyton regius*) je među ljubiteljima zmija vrlo zastupljen kućni ljubimac. Neotrovna je zmija poreklom iz Afrike. Zbog svojih dimenzija (konačna dužina tela je između 1 i 1,5 metara), relativno mirnog i staloženog tempermenta odličan je izbor za terariste početnike kao i za “veterane” teraristike. Skromnih je prohteva po pitanju smeštaja i hrane.” [1]

Slika preuzeta sa: <https://www.xyzreptiles.com/product/baby-super-mystic-ball-python/>

- Sintaksa
- Promenljive
- Tipovi promenljivih
- Operatori

Struktura linije.

```
x=1  
if x>0:  
    print ("Fizičke i logičke linije.")
```

Komentari.

```
x=1
# inicijalna vrednost promenljive x je 1 a ovo je prvi komentar.
if x>0:
    print ("Ako dva komentara ovde postoje") # onda je ovo najverovatnije drugi.
```

Spajanje linija.

```
u=0
```

```
v=1
```

```
w=2
```

```
x=3
```

```
y=4
```

```
z=5
```

```
if u==0 and v>0 \
```

```
    and w>1 and x>2 \
```

```
    and y>3 and z>4:
```

```
    print ("Ovo je primer spajanja linija.")
```

Više naredbi u liniji.

```
print ("Zdravo Mile")  
print ("Zdravo Lale")  
# ova dva izraza mogu da se napišu na sledeći način  
print ("Zdravo Mile"); print("Zdravo Lale")
```

Uvlačenje.

- Neispravno:

```
x=1
if x>0:
    print("Ova linija nije uvučena")
print("Komlene, čestitamo, vi ste najbolji programer!")
```


Uvlačenje.

- Ispravno (blanko karakteri):

```
x=1
if x>0:
    print("Ova linija je uvučena")
    print("Komlene, čestitamo, vi ste najbolji programer!")
```

Uvlačenje.

- Ispravno (tab):

```
x=1
if x>0:
    print("Ova linija je uvučena")
    print("Komlene, čestitamo, vi ste najbolji programer!")
```

Uvlačenje.

- Neispravno (nedostaje blanko karakter):

```
if True:  
    print ("Mile")  
    print ("Lale")  
else:  
    print ("Komlen")  
    print ("Programer")
```

- **Rezervisane reči:**

and	exec	not
assert	finally	or
break	for	pass
class	from	print
continue	global	raise
def	if	return
del	import	try
elif	in	while
else	is	with
except	lambda	yield

Dodela vrednosti.

```
>>> Item_name = "Computer" # string
>>> Item_qty = 10 # celobrojna vrednost
>>> Item_value = 1000.23 # realni broj
>>> print(Item_name)
Computer
>>> print(Item_qty)
10
>>> print(Item_value)
1000.23
```

Dodela vrednosti.

- Neispravno:

```
>>> a = 12
```

```
>>> 12 = a
```

```
SyntaxError: can't assign to literal
```

Višestruko dodeljivanje.

```
>>> x = y = z = 1
>>> print(x)
1
>>> print(y)
1
>>> print(z)
1
```

Višestruko dodeljivanje.

```
>>> x,y,z = 1,2,"abcd"  
>>> print(x)  
1  
>>> print(y)  
2  
>>> print(z)  
abcd
```


Promena vrednosti.

```
>>> x = 100
>>> print(x)
100
>>> x = "Python"
>>> print(x)
Python
```

Zamena (*swap*) vrednosti.

```
>>> x = 10
>>> y = 20
>>> print(x)
10
>>> print(y)
20
>>> x, y = y, x
>>> print(x)
20
>>> print(y)
10
```

Lokalne i globalne promenljive.

```
var1 = "Python"
def func1():
    var1 = "PHP"
    print("In side func1() var1 = ",var1)
def func2():
    print("In side func2() var1 = ",var1)
func1()
func2()
```

- Šta dobijamo ako pokrenemo ovaj primer?

Lokalne i globalne promenljive.

- Ukoliko pokrenete prethodni primer, dobićete:

```
In side func1() var1 = PHP
```

```
In side func2() var1 = Python
```

- Šta se u ovom slučaju dogodilo?

Lokalne i globalne promenljive.

```
def func1():  
    global var1  
    var1 = "PHP"  
    print("In side func1() var1 = ",var1)  
def func2():  
    print("In side func2() var1 = ",var1)  
func1()  
func2()
```

- Šta dobijamo ako pokrenemo ovaj primer?

Lokalne i globalne promenljive.

- Ukoliko pokrenete prethodni primer, dobićete:

```
In side func1() var1 = PHP
```

```
In side func2() var1 = PHP
```

- Šta se u ovom slučaju dogodilo?

Brojevi.

```
>>> a=1452
>>> type(a)
<class 'int'>
>>> b=(-4587)
>>> type(b)
<class 'int'>
>>> c=0
>>> type(c)
<class 'int'>
```

Brojevi.

```
>>> g=1.03
>>> type(g)
<class 'float'>
>>> i=.34
>>> type(i)
<class 'float'>
>>> j=2.12e-10
>>> type(j)
<class 'float'>
>>> k=5E220
>>> type(k)
<class 'float'>
```


Brojevi.

```
>>> x = complex (1,2)
>>> type(x)
<class 'complex'>
>>> print(x)
(1+2j)
>>> z=1+2j
>>> type(z)
<class 'complex'>
>>> z=1+2J
>>> type(z)
<class 'complex'>
```

Brojevi.

```
>>> x = True
>>> type (x)
<class 'bool'>
>>> y = false
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#9>", line 1, in <module>
    y = false
NameError: name 'false' is not defined
>>> y = False
>>> type (y)
<class 'bool'>
>>>
```

Stringovi.

```
>>> str1 = "String" # double quotes
>>> str2 = 'String' # single quotes
>>> print (str1, str2)
String String
>>> str3 = "String' # ovako ne može
SyntaxError: EOL while scanning string literal
>>> str1 = 'String" # ni ovako ne može
SyntaxError: EOL while scanning string literal
>>> str4 = "Day's" # ovo je OK
>>> str5 = 'Day"s' # ovo je OK
>>> print (str4, str5)
Day's Day"s
```

Specijalni karakteri u stringovima.

```
>>> print ("This is a backslash (\\) mark.")
This is a backslash (\) mark.
>>> print ("This is a tab \t key.")
This is a tab      key.
>>> print ("These are \'single quotes\'")
These are 'single quotes'
>>> print ("These are \"double quotes\"")
These are "double quotes"
>>> print ("This is a new line \nNew Line")
This is a new line
New Line
```

Stringovi – indeksi.

```
>>> string1 = "PYTHON TUTORIAL"
```

Karakter	P	Y	T	H	O	N		T	U	T	O	R	I	A	L
Indeks (s leva)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Indeks (s desna)	-15	-14	-13	-12	-11	-10	-9	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1

Stringovi – indeksi.

```
>>> string1 = "PYTHON TUTORIAL"
>>> print (string1[0]) # prikaži prvi karakter
P
>>> print (string1[-15]) # prikaži prvi karakter
P
>>> print (string1[14]) # prikaži poslednji karakter
L
>>> print (string1[-1]) # prikaži poslednji karakter
L
>>> print (string1[4]) # prikaži peti karakter (broji se od nule)
O
>>> print (string1[-11]) # prikaži peti karakter (broji se od -11)
O
```

Stringovi – indeksi.

```
>>> string1 = "PYTHON TUTORIAL"  
>>> print (string1[16])  
Traceback (most recent call last):  
  File "<pyshell#13>", line 1, in <module>  
    print (string1[16])  
IndexError: string index out of range
```

Stringovi – seckanje.

```
>>> string1='Python'  
>>> string1[2:4]  
'th'  
>>> string1[-5:]  
'ython'  
>>> string1[:-2]  
'Pyth'
```

A diagram illustrating string indexing for the word 'Python'. The word is displayed in a large, black, sans-serif font. Below each letter, its corresponding index is shown. The forward indices (0 to 5) are in blue, and the backward indices (-6 to -1) are in red. The entire diagram is enclosed in a light gray rounded rectangle.

Forward Index	Character	Backward Index
0	P	-6
1	y	-5
2	t	-4
3	h	-3
4	o	-2
5	n	-1

Stringovi – operator “in”.

```
>>> string1 = "PYTHON TUTORIAL"  
>>> 'Z' in string1  
False  
>>> 'P' in string1  
True  
>>> 'TUT' in string1  
True
```

Stringovi – nepromenljivost.

```
>>> string1 = "PYTHON TUTORIAL"
>>> string1[0]
'p'
>>> string1[0]='A'
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#16>", line 1, in <module>
    string1[0]='A'
TypeError: 'str' object does not support item assignment
>>> string1[0]
'p'
```

Tuple.

```
>>> tup1 = (0, -1, 12, 212.23, 100) # pet elemenata
>>> type (tup1)
<class 'tuple'>
>>> print (tup1)
(0, -1, 12, 212.23, 100)
>>> tup2 = ('Red', 'Black', 2000, "White") # četiri elemenata različitih tipova
>>> print (tup2)
('Red', 'Black', 2000, 'White')
>>> tup3 = "a1", "b1", "c1", "d1" # pet elemenata, ne koristimo zagrade
>>> type (tup3)
<class 'tuple'>
>>> print (tup3)
('a1', 'b1', 'c1', 'd1')
```

Tuple.

```
>>> empty_tup = () # pravimo prazni tuple
>>> print empty_tup
()
>>> single_tup1 = (100,) # pravimo tuple sa jednim elementom
>>> print (single_tup1)
(100,)
```

Tuple.

```
>>> tup2 = ("Red", "Black", 2000, 12.12)
>>> print (tup2)
('Red', 'Black', 2000, 12.12)
>>> print (tup2[0]) # vrati prvi element
Red
>>> print (tup2[3]) # vrati poslednji element
12.12
>>> print (tup2[4])
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#47>", line 1, in <module>
    print (tup2[4])
IndexError: tuple index out of range
```

Tuple – nepromenljivost.

```
>>> tup2 = ("Red", "Black", 2000, 12.12)
>>> print (tup2[0])
Red
>>> tup2[0] = ("White")
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#50>", line 1, in <module>
    tup2[0] = ("White")
TypeError: 'tuple' object does not support item assignment
>>> print (tup2[0])
Red
```

Tuple – seckanje.

```
>>> tup2 = ("Red", "Black", 2000, 12.12)
>>> print(tup2[0:2]) # iseckaj prva dva elementa
('Red', 'Black')
>>> print (tup2[1:2]) # secni drugi element
('Black',)
>>> print (tup2[:3]) # secni prva tri elementa
('Red', 'Black', 2000)
>>>
```

Tuple – operatori + i *.

```
>>> tup1 = (1,2,3)
>>> tup2 = (4,5,6)
>>> tup3 = (7,8,9)
>>> tup_123 = tup1 + tup2 + tup3 # konkatencija tri tuplea
>>> print (tup_123)
(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
>>> print (tup1*4) # ponavljanje četiri puta
(1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3)
```


Liste.

```
>>> my_list1 = [5, 12, 13, 14] # lista koja sadrži celobrojne vrednosti
>>> print (my_list1)
[5, 12, 13, 14]
>>> my_list2 = ['red', 'blue', 'black', 'white'] # lista koja sadrži stringove
>>> print (my_list2)
['red', 'blue', 'black', 'white']
>>> my_list3 = ['red', 12, 112.22] # lista koja sadrži string, int i float
>>> print (my_list3)
['red', 12, 112.22]
>>> my_list=[] # prazna lista
>>> print (my_list)
[]
```

Liste – indeksi.

```
>>> color_list=["RED", "Blue", "Green", "Black"]
```

Item	RED	Blue	Green	Black
Index (s leva)	0	1	2	3
Index (s desna)	-4	-3	-2	-1

Liste – indeksi.

```
>>> color_list = ["RED", "Blue", "Green", "Black"]
>>> color_list[0]
'RED'
>>> print (color_list[0],color_list[3])
RED Black
>>> color_list[-1]
'Black'
>>> color_list[4]
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#94>", line 1, in <module>
    color_list[4]
IndexError: list index out of range
```

Liste – seckanje.

```
>>> color_list = ["RED", "Blue", "Green", "Black"]
>>> print (color_list[0:2]) # prva dva elementa
['RED', 'Blue']
>>> print (color_list[1:2]) # drugi element
['Blue']
>>> print (color_list[1:-2]) # drugi element
['Blue']
>>> print (color_list[:-3]) # prva tri elementa
['RED']
>>> print (color_list[:]) # kopija originalne liste
['RED', 'Blue', 'Green', 'Black']
```

Liste – promenljivost.

```
>>> color_list = ["RED", "Blue", "Green", "Black"]
>>> print (color_list[0])
RED
>>> color_list[0]="White" # menjamo vrednost prvog elementa liste
>>> print (color_list)
['White', 'Blue', 'Green', 'Black']
>>> print (color_list[0])
White
```

Liste – operatori + i *.

```
>>> color_list1 = ["White", "Yellow"]
>>> color_list2 = ["Red", "Blue"]
>>> color_list3 = ["Green", "Black"]
>>> color_list = color_list1 + color_list2 + color_list3
>>> print (color_list)
['White', 'Yellow', 'Red', 'Blue', 'Green', 'Black']
>>> number = [1,2,3]
>>> print (number[0]*4)
4
>>> print (number*4)
[1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3]
>>>
```

Skupovi.

```
>>> a = [1, 2, 1, 3, 0, 0, 4, 7, 8, 6]
>>> b = [5, 5, 7, 8, 7, 9, 6, 1, 1, 2]
>>> s1 = set(a) # elementi liste a bez ponavljanja
>>> s2 = set(b) # elementi liste b bez ponavljanja
>>> s1 - s2 # razlika - elementi koji se nalaze u s1 ali ne i u s2
{0, 3, 4}
>>> s1 | s2 # unija - elementi koji se nalaze ili u s1 ili u s2
{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9}
>>> s1 & s2 # presek - elementi koji se nalaze i u s1 i u s2
{1, 2, 6, 7, 8}
>>> s1 ^ s2 # elementi koji se nalaze u jednom od skupova, ali ne u oba
{0, 3, 4, 5, 9}
```

Rečnici.

```
>>> pd = {"class":'V', "section":'A', "roll_no":12}
>>> print (pd["class"])
V
>>> print (pd["section"])
A
>>> print (pd["roll_no"])
12
>>> print (pd)
{'class': 'V', 'section': 'A', 'roll_no': 12}
```


Aritmetički operatori.

```
>>> 14 + 5 # sabiranje
19
>>> 14 - 5 # oduzimanje
9
>>> 14 * 5 # množenje
70
>>> 14 / 5 # deljenje
2.8
>>> 14 % 5 # ostatak pri deljenju
4
>>> 14 ** 5 # stepenovanje
537824
>>> 14 // 5 # floor division
2
```

Poređenja.

```
>>> x = 12
>>> y = 15
>>> x == y
False
>>> x != y
True
>>> x > y
False
>>> x < y
True
>>> x >= y
False
>>> x <= y
True
```

Logički operatori.

```
>>> x = 12
>>> y = 15
>>> (x > 10 and y > 10) # vraća True ako su oba veća od 10
True
>>> (x > 14 or y > 14) # vraća True ako je bar jedan veći od 10
True
>>> not (x > 10 and y > 10) # negacija (vraća true ako je x<=10 i y<=10)
False
>>>
```

Dodela vrednosti.

```
>>> x = 12
>>> y = 7
>>> x += y # skraceno od x = x + y
>>> print (x)
19
>>> x -= y # skraceno od x = x - y
>>> x *= y # skraceno od x = x * y
>>> x /= y # skraceno od x = x / y
>>> x **= y # skraceno od x = x ** y
>>> x %= y # skraceno od x = x % y
>>> x //= y # skraceno od x = x // y
```

Pitanja su dobrodošla.

1. <http://moj.pet-centar.rs/Teraristika/5404-Kraljevski-piton.html>
2. Milan Bjelica (2016): Programski jezik Python. Dostupno u sekciji “download” na sledećem linku: http://www.etf.bg.ac.rs/etf_files/udzbenici/python.pdf
3. Charles R. Severance (2016): Python for Everybody – Exploring Data Using Python 3. Dostupno u sekciji “download” na stranici predmata i na sledećem linku: http://do1.dr-chuck.com/pythonlearn/EN_us/pythonlearn.pdf
4. A Bite of Python. Dostupno u sekciji “download” na sledećem linku (na engleskom jeziku): <https://python.swaroopch.com/>.
5. <https://www.w3resource.com/python/python-tutorial.php>